

Sygn. akt VIII Ka 688/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Niewińska

Sędziowie SSO Wiesław Oksiuta- spr.

SSO Krzysztof Kamiński

Protokolant Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Elżbiety Korwell

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 roku

sprawy T. J.

oskarżonego o czyn z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 11 czerwca 2013 roku sygn. akt VII K 325 / 13

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

- w opisie przypisanego czynu pomija sformułowanie, „doprowadził ją do stanu bezbronności, a następnie”.
- orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności łagodzi do lat 2 (dwóch).

II. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

T. J. został oskarżony o to, że w dniu 05 lutego 2013 r. w B. w sklepie spożywczym przy ul. (...), dokonał rozboju na osobie A. S., zatrudnionej w w/w sklepie w charakterze sprzedawcy, w ten sposób, iż używając wobec niej przemocy w postaci uderzenia jej otwartą dłonią w twarz, doprowadził ją do stanu bezbronności, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia z w/w sklepu 4 butelki alkoholu – whiskey marki (...) o łącznej wartości 400 zł, czym działał na szkodę A. S. oraz właściciela sklepu – (...), przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej 6 miesięcy, orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 11 czerwca 2013 r w sprawie VII K 325/13 oskarżonego T. J. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 17 marca 2013r. do dnia 11 czerwca 2013r.

Na mocy art. 230 § 2 kpk zwrócił oskarżonemu T. J. dowód rzeczowy w postaci pary obuwia sportowego marki P. koloru czerwonego, opisanego w wykazie dowodów rzeczowych nr I/146/13 poz. 3 k.106 akt sprawy, natomiast dowód rzeczowy w postaci płyty CD, opisany w wykazie dowodów rzeczowych nr I/146/13 poz. 2 k.106 pozostawił w aktach sprawy.

Zwolnił oskarżonego T. J. od opłaty i pozostałych kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości oskarżony zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia polegający na przyjęciu, że dopuścił się zarzucanego mu czynu. Na tej podstawie wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja oskarżonego okazała się zasadna w takim zakresie, że doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku.

I tak odnosząc się do tego środka odwoławczego rozpocząć należy od wskazania, że zarzut sformułowany przez apelującego, a dotyczący błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia okazał się niezasadny.

Zdaniem Sądu Okręgowego w świetle zebranego materiału dowodowego wina oskarżonego T. J. i okoliczności popełnienia przypisanego mu przestępstwa rozboju z uwzględnieniem zmiany dokonanej przez Sąd Okręgowy, o czym niżej, nie budzą wątpliwości. Niezależnie od dokonanej zmiany należy wskazać, że przebieg rozprawy przed Sądem Rejonowym, jak i treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazują, że Sąd ten prawidłowo, nie naruszając zasady obiektywizmu, wyrażonej w art. 4 k.p.k., ocenił zebrany materiał dowodowy, przyjmując za podstawę orzeczenia, zgodnie z art. 410 k.p.k. – całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej. Podczas oceny zgromadzonego materiału dowodowego zostały nadto uwzględnione wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zasady logicznego rozumowania, które to rozumowanie, w ocenie Sądu Okręgowego jest poprawne, nie zawiera sprzeczności, niekonsekwencji i dwuznaczności, stąd pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. wyrażającego zasadę swobodnej oceny dowodów.

Za takim stwierdzeniem przemawia przede wszystkim analiza zeznań pokrzywdzonej A. S., która bezpośrednio uczestniczyła w nocnych wydarzeniach dnia 5 lutego 2013 roku i opisała szczegółowo ich przebieg. Przede wszystkim wskazała na sposób zachowania się oskarżonego, który od samego początku dążył do zabrania z półki upatrzonego przez siebie alkoholu, a w celu realizacji tego zamiaru uderzył ją otwartą dłonią w twarz.

Przedstawione przez pokrzywdzoną okoliczności dotyczące przebiegu zdarzenia zostały potwierdzone nagraniem z monitoringu sklepowego, protokołem okazania osoby oskarżonego, pośrednio także zeznaniami świadka A. Ż.. Należy podkreślić, że te dowody wzajemnie się uzupełniają i tworzą logiczny porządek. Także oskarżony T. J. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i w ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do podważenia wiarygodności tego stanowiska.

Analizując przebieg zdarzenia zdaniem Sądu Okręgowego nie można jednak podzielić przyjętych ustaleń dotyczących tego, że oskarżony T. J. na skutek użycia przemocy w postaci uderzenia otwartą dłonią w twarz doprowadził pokrzywdzoną A. S. do stanu bezbronności. Ta okoliczność wynika z ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego. Przypomnieć zatem należy, że kiedy T. J. dotarł do lady, zaczął podskakiwać i wyciągnął rękę ku górnej półce, na której wystawiony był towar, w tym momencie podeszła do niego A. S. i zapytała, co on robi. Oskarżony nie odpowiadając na zadane pytanie uderzył otwartą dłonią sprzedawczynię w twarz. A. S. przykucnęła, a następnie odsunęła się w kierunku kasy, gdzie włączyła przycisk napadowy. W tym czasie T. J. wszedł na ladę, z górnej półki zdjął cztery butelki W. (...), a następnie z tym towarem wybiegł ze sklepu.

W tym miejscu należy podkreślić, że w przypadkach, gdy osoba zostaje doprowadzona do stanu nieprzytomności i w konsekwencji do stanu bezbronności poprzez działanie sprawcy polegające na przykład na zadawaniu razów w głowę, należy przyjmować kwalifikację rozboju polegającego na użyciu wobec osoby przemocy. Uznanie natomiast, że nastąpiło doprowadzenie osoby do stanu bezbronności lub nieprzytomności, staje się zasadne jedynie wówczas, gdy ów stan nie jest wynikiem zastosowania wobec niej przemocy (por. wyrok SN z 26 listopada 1980 r., Rw 410/80, OSNKW 1981, nr 3, poz. 14). Oznacza to, że stan bezbronności, w jakim znajdują się ofiary po zastosowaniu przemocy, nie stanowi stanu bezbronności jako znamienia rozboju określonego w art. 280 § 1 k.k., albowiem zastosowanie przemocy wobec osoby stanowi w tym przypadku środek (sposób) zawładnięcia przez sprawcę rzeczą, co przesądza, że właśnie ten element decyduje o wypełnieniu znamienia rozboju w zakresie sposobów oddziaływania na osobę (por. wyrok SA w Katowicach z 28 listopada 2002 r., II Aka 420/02, KZS 2003, z. 4, poz. 60).

Przez stan bezbronności rozumieć należy nie tyle sam brak chęci stawiania oporu, lecz raczej taką sytuację, w której ofiara nie ma wręcz fizycznej możliwości stawiania oporu wskutek braku sił (np. obezwładnienie ofiary przez zastosowanie środków farmakologicznych, chemicznych itp.) lub braku swobody ruchów (por. wyrok SN z 17 lutego 1975 r., II KR 285/74, OSNKW 1975, nr 7, poz. 89). Stan bezbronności to zatem sytuacja, w której sprawca poprzez zachowanie nie polegające na zastosowaniu przemocy fizycznej lub psychicznej wpływa na pokrzywdzonego w taki sposób, iż pozbawia go możliwości przeciwdziałania zaborowi rzeczy (por. wyrok SA w Katowicach z 28 listopada 2002 r., II Aka 420/02, KZS 2003, z. 4, poz. 60).

W ocenie Sądu Okręgowego z taką sytuacją wbrew stanowisku Sądu Rejonowego nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oskarżony, jako środka do realizacji zamierzonego celu użył przemocy w postaci uderzenia A. S. otwartą dłonią w twarz, po czym dokonał zaboru mienia. Pokrzywdzona natomiast podjęła działania mające na celu zatrzymanie oskarżonego. W kontekście znamion przestępstwa określonego w art. 280 § 1 k.k. zachowuje w pełni aktualność pogląd Sądu Najwyższego, wedle którego "doprowadzenie do stanu bezbronności w rozumieniu art. 210 § 1 k.k. (art. 280 § 1 k.k.) in fine musi być następstwem zachowania nie będącego użyciem przemocy" (por. wyrok SN z 12 maja 1994 r., II KRN 59/94, Wokanda 1994, nr 11, s. 12).

Mając na uwadze powyższe okoliczności zaskarżony wyrok w tym zakresie należało zmienić, poprzez pominięcie w opisie przypisanego czynu, że oskarżony doprowadził pokrzywdzoną do stanu bezbronności.

Pominięcie tej okoliczności spowodowało także to, że inaczej należało ocenić stopień zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, a przez pryzmat tych okoliczności także orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że kara zaproponowana przez oskarżonego we wniosku złożonym na rozprawie, a której nie sprzeciwili się prokurator oraz pokrzywdzony jest nieadekwatna do winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu sprawcy. Uwzględniając wszystkie okoliczności podmiotowo- przedmiotowe związane z popełnionym czynem Sąd złagodził oskarżonemu orzeczoną karę pozbawienia wolności do lat dwóch, uznając, że kara w tej wysokości będzie karą adekwatną do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości popełnionego czynu.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na mocy art. 624§1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., z powodu trudnej sytuacji majątkowej oskarżonego oraz skazania na bezwzględną karę pozbawienia wolności, zwolniono go od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.